

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: ΑΡΧΕΣ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ
(Θ05ΥΠ)

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα: Ορισμός και Βασικές Αρχές

Η έννοια των πνευματικών δικαιωμάτων (copyright) αναφέρεται στην αποκλειστική νομική προστασία που παρέχεται στους δημιουργούς πρωτότυπων έργων, όπως **κείμενα, εικόνες, δεδομένα, μουσική ή άλλο υλικό**.

Αυτή η προστασία αποτρέπει την παράνομη χρήση, την αναπαραγωγή ή τη διανομή των έργων χωρίς τη συγκατάθεση του δημιουργού.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα: Ορισμός και Βασικές Αρχές

Στην ακαδημαϊκή γραφή, είναι κρίσιμο να γίνεται σεβαστή η πνευματική ιδιοκτησία άλλων συγγραφέων. Η χρήση υλικού από βιβλία, άρθρα, ιστότοπους ή άλλες πηγές απαιτεί τη σωστή αναφορά (παραπομπή) της πηγής, ώστε να:

- Αναγνωριστεί ο αρχικός δημιουργός και το έργο του.
- Διασφαλιστεί η διαφάνεια στη χρήση πληροφοριών.
- Αποτραπεί η λογοκλοπή, η οποία θεωρείται σοβαρή παράβαση στον ακαδημαϊκό χώρο.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα: Ορισμός και Βασικές Αρχές

Επιπλέον, ειδικά δικαιώματα μπορεί να ισχύουν για εικόνες, διαγράμματα, χάρτες ή δεδομένα, που δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν αυτούσια χωρίς άδεια.

Για την προστασία των ερευνητών και την τήρηση των κανόνων δεοντολογίας, είναι απαραίτητο να γνωρίζει κανείς πότε και πώς να χρησιμοποιεί τέτοιο υλικό, εφαρμόζοντας τη νομοθεσία και τους κανονισμούς **περί πνευματικής ιδιοκτησίας**.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα: Ορισμός και Βασικές Αρχές

Επιπλέον, ειδικά δικαιώματα μπορεί να ισχύουν για εικόνες, διαγράμματα, χάρτες ή δεδομένα, που δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν αυτούσια χωρίς άδεια.

Για την προστασία των ερευνητών και την τήρηση των κανόνων δεοντολογίας, είναι απαραίτητο να γνωρίζει κανείς πότε και πώς να χρησιμοποιεί τέτοιο υλικό, εφαρμόζοντας τη νομοθεσία και τους κανονισμούς **περί πνευματικής ιδιοκτησίας**.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

- Τι συνιστά λογοκλοπή και πώς να την αποφύγετε.
- Χρήση εργαλείων ανίχνευσης λογοκλοπής (Turnitin).
- Πνευματικά δικαιώματα στις εικόνες, τα δεδομένα και τις παραπομπές.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

"Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας της παρούσας εργασίας και ότι έχω αναφέρει ή παραπέμπει σε αυτή, ρητά και συγκεκριμένα, όλες τις πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών, προτάσεων ή λέξεων, είτε αυτές μεταφέρονται επακριβώς (στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για την συγκεκριμένη έρευνα ή το συγκεκριμένο μάθημα/σεμινάριο/πρόγραμμα σπουδών".

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

- Τι συνιστά λογοκλοπή και πώς να την αποφύγετε.

Λογοκλοπή είναι η παρουσίαση της δουλειάς άλλων ως δική μας χωρίς αναγνώριση της πηγής. Περιλαμβάνει:

- Αντιγραφή κειμένου ή ιδεών χωρίς αναφορά.
- Παράλειψη παραπομπών.
- Χρήση εικόνων ή δεδομένων χωρίς άδεια ή πηγή.
- Εσκεμμένα ή μη εσκεμμένα λογοκλοπή.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

- Τι συνιστά λογοκλοπή και πώς να την αποφύγετε.
- Παραδείγματα Λογοκλοπής:
 - Κείμενο copy-paste από άρθρο χωρίς παραπομπή.
 - Χρήση διαγραμμάτων χωρίς αναφορά πηγής.
 - Παράφραση χωρίς παραπομπή.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

- Όταν πρόκειται για τη χρήση εικόνων, δεδομένων ή παραπομπών σε επιστημονικές εργασίες, οι κανόνες περί πνευματικών δικαιωμάτων καθίστανται ιδιαίτερα σημαντικοί. Εικόνες, πίνακες, γραφήματα, και χάρτες συχνά προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα, ακόμα κι αν είναι εύκολα προσβάσιμα μέσω του διαδικτύου. Για τη χρήση τέτοιου υλικού απαιτείται:

Άδεια Χρήσης: Πριν ενσωματωθεί μία εικόνα ή ένας πίνακας, είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί γραπτή άδεια από τον κάτοχο των δικαιωμάτων, εκτός αν το υλικό είναι διαθέσιμο με άδεια ελεύθερης χρήσης (π.χ. Creative Commons).

Ακριβής Παραπομπή: Ακόμα και με άδεια χρήσης, είναι υποχρεωτικό να γίνεται παραπομπή στον αρχικό δημιουργό ή στην πηγή από την οποία προέρχεται το υλικό.

Προσαρμογή ή Δημιουργία Νέου Υλικού: Όταν η απόκτηση άδειας είναι δύσκολη ή χρονοβόρα, οι ερευνητές ενθαρρύνονται να δημιουργούν πρωτότυπα γραφήματα ή να προσαρμόζουν δεδομένα, παρέχοντας ωστόσο σαφή αναφορά στην αρχική πηγή για λόγους δεοντολογίας και διαφάνειας.

Δεδομένα Ανοιχτής Πρόσβασης: Ειδικά στη χρήση δεδομένων, ενδείκνυται η επιλογή υλικού από πηγές ανοιχτής πρόσβασης (open access) που επιτρέπουν την ελεύθερη χρήση και επεξεργασία, υπό την προϋπόθεση αναφοράς στον δημιουργό.

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:PicassoGuernica.jpg>
g

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Η μη συμμόρφωση με αυτούς τους κανόνες μπορεί να οδηγήσει σε νομικές συνέπειες, καθώς και στην απόρριψη της επιστημονικής εργασίας από περιοδικά, συνέδρια ή άλλους φορείς.

Ως εκ τούτου, η ακριβής τήρηση των κανονισμών πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της επιστημονικής δεοντολογίας.

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%BF:PicassoGuernica.jpg>
g

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

- Τι συνιστά λογοκλοπή και πώς να την αποφύγετε.

Open Access (Ανοιχτή Πρόσβαση)

Το **Open Access (ΟΑ)** είναι ένα κίνημα που προωθεί την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση σε επιστημονικό περιεχόμενο, όπως άρθρα, βιβλία, δεδομένα και εκπαιδευτικό υλικό.

Χαρακτηριστικά του Open Access

1. **Ελεύθερη Πρόσβαση:** Οι χρήστες δεν χρειάζεται να πληρώσουν ή να έχουν συνδρομή για να αποκτήσουν πρόσβαση.
2. **Δικαιώματα Αναπαραγωγής:** Οι χρήστες μπορούν να διανέμουν, αναπαράγουν ή χρησιμοποιούν το υλικό, συνήθως υπό τον όρο της αναγνώρισης του συγγραφέα.
3. **Πηγές Ανοιχτής Πρόσβασης:** Υπάρχουν επιστημονικά περιοδικά και πλατφόρμες (π.χ. google Scholar, Wikipedia, Wikimedia Commons, Academia.edu, Europeana, PLOS, DOAJ) που διανέμουν ελεύθερα το περιεχόμενο.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

- Τι συνιστά λογοκλοπή και πώς να την αποφύγετε.

Open Access (Ανοιχτή Πρόσβαση)

Μοντέλα Open Access

- **Gold Open Access:** Τα άρθρα είναι άμεσα διαθέσιμα χωρίς περιορισμούς. Τα κόστη δημοσίευσης συχνά καλύπτονται από τους συγγραφείς ή τα ιδρύματά τους.
- **Green Open Access:** Οι συγγραφείς αποθηκεύουν και διαθέτουν την εργασία τους σε αποθετήρια (repositories) με περιορισμούς πρόσβασης ή καθυστερήσεις (embargo period).
- **Hybrid Open Access:** Συνδυασμός των παραπάνω, όπου οι εκδότες προσφέρουν επιλογές ΟΑ σε περιοδικά που απαιτούν συνδρομή.

Η ανοιχτή πρόσβαση υποστηρίζει την ισότιμη διάχυση γνώσης, μειώνοντας τα εμπόδια που επιβάλλουν τα υψηλά κόστη πρόσβασης σε επιστημονικό περιεχόμενο.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

<https://www.britannica.com/topic/Mona-Lisa-painting>

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Το **Creative Commons (CC)** είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που παρέχει τυποποιημένες άδειες χρήσης για δημιουργούς περιεχομένου. Οι άδειες αυτές επιτρέπουν στους δημιουργούς να καθορίζουν ποια δικαιώματα διατηρούν και ποια επιτρέπουν στους χρήστες του έργου τους.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Βασικές Κατηγορίες Αδειών CC

Οι άδειες Creative Commons είναι κλιμακωτές, από την πιο ελεύθερη έως την πιο περιοριστική:

1. **CC BY (Attribution):** Επιτρέπει την ελεύθερη χρήση, διανομή και τροποποίηση, αρκεί να αποδίδεται αναγνώριση στον δημιουργό.
2. **CC BY-SA (Attribution-ShareAlike):** Όπως η CC BY, αλλά απαιτεί οι τροποποιήσεις να διανέμονται με την ίδια άδεια.
3. **CC BY-ND (Attribution-NoDerivatives):** Επιτρέπει διανομή, αλλά όχι τροποποίηση.
4. **CC BY-NC (Attribution-NonCommercial):** Επιτρέπει χρήση για μη εμπορικούς σκοπούς με αναγνώριση δημιουργού.
5. **CC BY-NC-SA:** Όπως η CC BY-NC, αλλά απαιτεί οι τροποποιήσεις να διανέμονται με την ίδια άδεια.
6. **CC BY-NC-ND:** Η πιο περιοριστική, που επιτρέπει μόνο μη εμπορική χρήση χωρίς τροποποιήσεις.

Οι άδειες CC παρέχουν σαφή και κατανοητό τρόπο για να εξασφαλιστεί η νομική χρήση περιεχομένου χωρίς την ανάγκη για περίπλοκες συμφωνίες.

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Βασικές Κατηγορίες Αδειών CC

Οι άδειες Creative Commons είναι κλιμακωτές, από την πιο ελεύθερη έως την πιο περιοριστική:

1. **CC BY (Attribution):** Επιτρέπει την ελεύθερη χρήση, διανομή και τροποποίηση, αρκεί να αποδίδεται αναγνώριση στον δημιουργό.

[https://nationalgalleryimages.ie/gro
upitem/40/](https://nationalgalleryimages.ie/groupitem/40/)

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Βασικές Κατηγορίες Αδειών CC

Οι άδειες Creative Commons είναι κλιμακωτές, από την πιο ελεύθερη έως την πιο περιοριστική:

2. **CC BY-SA (Attribution-ShareAlike)**: Όπως η CC BY, αλλά απαιτεί οι τροποποιήσεις να διανέμονται με την ίδια άδεια.

(Εξασφαλίζει ότι όλες οι τροποποιήσεις του έργου παραμένουν ανοιχτές για το κοινό.)

<https://www.flickr.com/photos/145739041@N05/54176920019/>

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Βασικές Κατηγορίες Αδειών CC

Οι άδειες Creative Commons είναι κλιμακωτές, από την πιο ελεύθερη έως την πιο περιοριστική:

3. **CC BY-ND (Attribution-NoDerivatives)**: Επιτρέπει διανομή, αλλά όχι τροποποίηση.

<https://www.flickr.com/search/?q=CC+BY-ND&l=6>

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

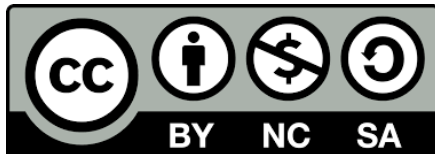
Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Βασικές Κατηγορίες Αδειών CC

4. **CC BY-NC (Attribution-NonCommercial)**: Επιτρέπει χρήση για μη εμπορικούς σκοπούς με αναγνώριση δημιουργού.

(Μπορείτε να πάρετε μια φωτογραφία με αυτή την άδεια, να τη βελτιώσετε ή να τη χρησιμοποιήσετε σε ένα άρθρο, αρκεί να μην είναι για εμπορικό κέρδος και να αναφέρετε τον δημιουργό.)

5. **CC BY-NC-SA**: Όπως η CC BY-NC, αλλά απαιτεί οι τροποποιήσεις να διανέμονται με την ίδια άδεια.

<https://www.flickr.com/search/?license=6&text=CC+BY-NC>

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις Παραπομπές

Βασικές Κατηγορίες Αδειών CC

6. **CC BY-NC-ND**: Η πιο περιοριστική, που επιτρέπει μόνο μη εμπορική χρήση χωρίς τροποποιήσεις.

(Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μια εικόνα με αυτή την άδεια σε μια παρουσίαση, αλλά δεν μπορείτε να αλλάξετε το χρώμα της ή να προσθέσετε στοιχεία πάνω σε αυτήν.)

<https://www.flickr.com/search/?license=6&text=CC+BY-NC-ND>

Photo credit: Arctic Council Secretariat / Linnea Nordström

Πνευματικά Δικαιώματα και Αποφυγή Λογοκλοπής

**Πνευματικά Δικαιώματα στις Εικόνες, τα Δεδομένα και τις
Παραπομπές**

<https://subjectguides.york.ac.uk/creative-commons/by-nc-nd>

Άσκηση “Η Ακρόπολη και οι Μετασχηματισμοί της μέσα στον Χρόνο”

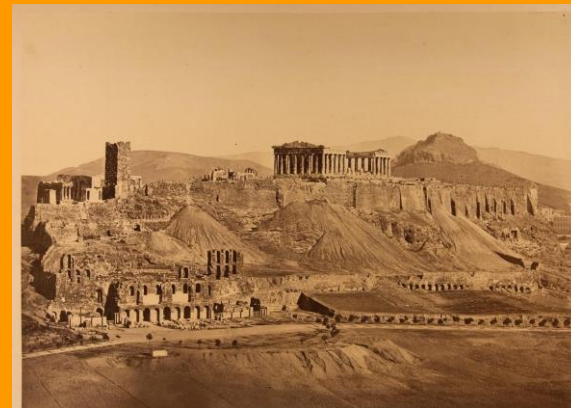
2-4 άτομα

1. Αναζήτηση εικόνων και πληροφοριών από **Open Access** πηγές (π.χ. Wikimedia Commons), σχετικά με τους μετασχηματισμούς του Ιερού Βράχου. Εξέταση πηγών που σχετίζονται με τη διαμόρφωση της Ακρόπολης (π.χ. μετατροπή του Παρθενώνα σε χριστιανική εκκλησία ή τζαμί, φράγκικος πύργος κτλ)
2. Συγγραφή μιας παραγράφου με παραπομπές για την αρχιτεκτονική σημασία της περιόδου.

Αποτίμηση Πνευματικών Δικαιωμάτων:

Ζητείται από κάθε ομάδα:

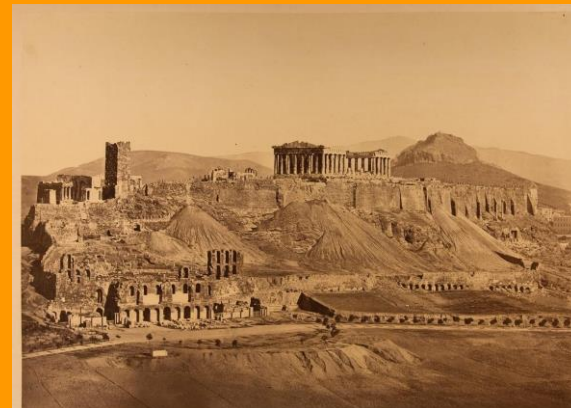
- Να εντοπίσει αν οι εικόνες ή τα σχέδια που χρησιμοποιήθηκαν προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα.
- Να προσθέσετε τα links των ιστοσελίδων

Άσκηση “Η Ακρόπολη και οι Μετασχηματισμοί της μέσα στον Χρόνο”

Βήματα για Σωστή Αναφορά:

1. **Title (Τίτλος):**
 - Αναφέρετε τον τίτλο του έργου, αν υπάρχει (π.χ., "Athenian Acropolis").
2. **Author (Δημιουργός):**
 - Αναφέρετε το όνομα του δημιουργού όπως εμφανίζεται (π.χ., "John Smith").
3. **Source (Πηγή):**
 - Προσθέστε τον σύνδεσμο στη σελίδα όπου βρήκατε την εικόνα. Αν η εικόνα είναι σε πλατφόρμα όπως το Wikimedia Commons, χρησιμοποιήστε το άμεσο URL.
4. **License (Άδεια):**
 - Αναφέρετε την άδεια με το πλήρες όνομά της (π.χ., "CC BY-SA 4.0")

Δουλεύουμε σε .ppt, (μία διαφάνεια) - σώζουμε σε .pdf και το ανεβάζουμε στο e-class: **Εργασίες**

Καλή επιτυχία!

**ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: ΑΡΧΕΣ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ (Θ05ΥΠ): Αικατερίνη Ριτζούλη**